

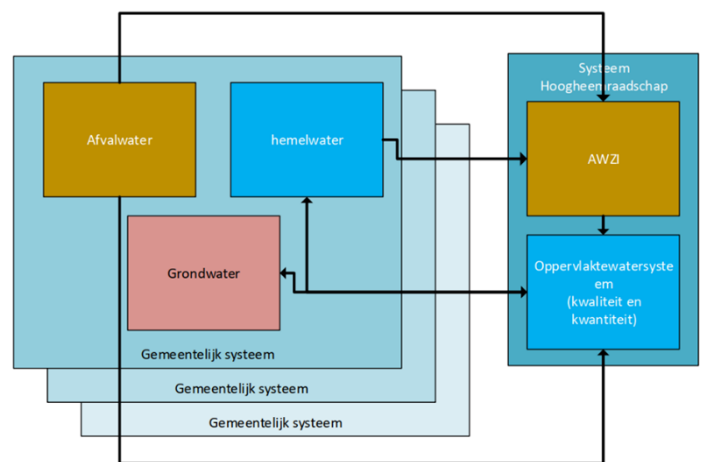
Samenvatting Integraal Waterketenplan Bollenstreek 2022-2026

Samenwerking Waterketen

In de Samenwerking Waterketen Cluster Bollenstreek werken gemeenten Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen, het hoogheemraadschap van Rijnland en drinkwaterbedrijf Dunea samen aan een doelmatige waterketen. Voor Rijnland is het zuiveren van afvalwater de belangrijkste taak binnen de waterketen. Deze taak is natuurlijk sterk verbonden met de gemeentelijke zorgplichten (afvalwater-hemelwater en grondwater) en de waterkwaliteit en -kwantiteitstaak van het waterschap.

Als onderdeel van de samenwerking in de Bollenstreek is in 2016 een Integraal Afvalwaterketenplan (iAWKp) opgesteld voor de periode 2017 t/m 2021. Met dit integrale plan wordt overzicht gegeven aan het gezamenlijk beleid voor de gehele waterketen en wordt de afstemming verbeterd in de keten van het drinkwater (productie, distributie en levering), de riolering (inzamelen en transport) tot en met de afvalwaterzuivering. Met het iAWKp is invulling gegeven aan de Rijksvisie, zoals opgenomen in het Nationaal Waterplan (NWP) en schematisch als hiernaast weergegeven. Dit plan verving toenmalige Gemeentelijke Rioleringsplannen (GRP's).

De afvalwaterketen

Wat is er veranderd na vaststelling van het vorige iAWKp:

- De samenstelling van het samenwerkingsverband gewijzigd:
 - De gemeenten Noordwijk en Noordwijkerhout zijn samengegaan;
 - Oegstgeest is overgestapt naar de Leidse Regio;
 - Drinkwaterbedrijf Dunea heeft zich aangesloten bij de samenwerking. Hiermee beslaat de samenwerking de gehele waterketen.
- De naam is veranderd van integraal Afvalwaterketenplan naar integraal Waterketenplan (iWKp).

Met het iWKp zorgen de waterketenpartners in de Bollenstreek voor een planmatige samenwerking. Door het beleid, maatregelen en investeringen op elkaar af te stemmen, reduceren wij kosten en verhogen wij de kwaliteit. Tevens borgen wij met de samenwerking de benodigde specialistische water- en rioleringskennis binnen de bollenstreek. Bij het in werking treden van de Omgevingswet zal het plan dienst doen als input vanuit waterbeheer voor het Omgevingsprogramma van de betrokken gemeenten.

In een iWKp worden het voormalig 'Gemeentelijk Riolerings Plan' (GRP) van gemeenten en de conclusies van de 'Basis Zuiverings Plannen' (BZP's) van Rijnland samengevoegd. Daarom wordt het iWKp voor besluitvorming in iedere organisatie voorgelegd, waar het door iedere gemeentelijke organisatie wordt vastgesteld.

Integraal plan

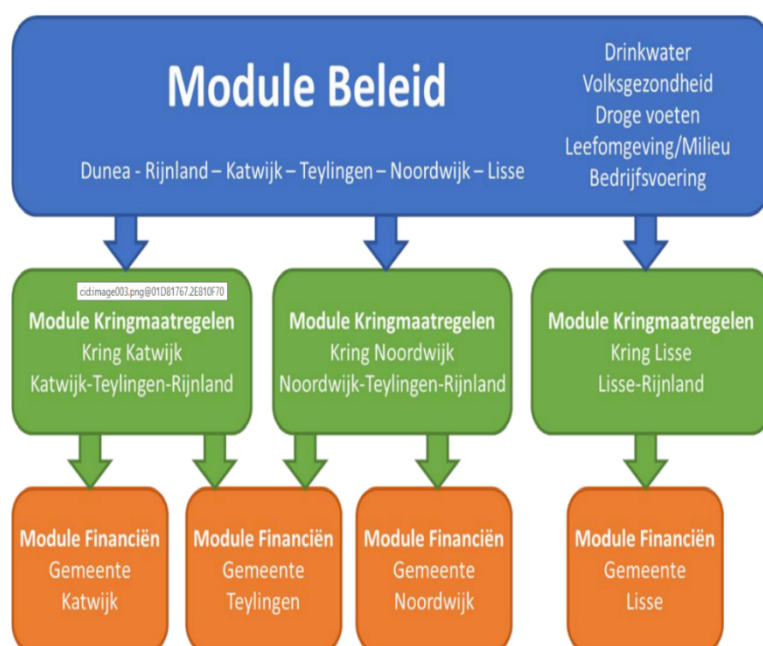
De waterpartners formuleren met het iWKp een gezamenlijk beleid voor de gehele waterketen en verbeteren procedures binnen de keten. Dit met als doel het optimaliseren van de doelmatigheid van de afvalwaterketen. De hoofdthema's zijn volksgezondheid, droge voeten, kwaliteit leefomgeving en bedrijfsvoering.

Belangrijke gezamenlijke beleidsuitgangspunten zijn hierbij:

- Het voorkomen van contact met afvalwater vanuit het belang van de volksgezondheid.
- De ontvlechting van de waterstromen. Hemelwater wordt van het gemengde rioolstelsel afgekoppeld en gescheiden afgevoerd.
- Het afstemmen en optimaliseren van de capaciteit van de afvalwaterzuiveringsinstallaties op de capaciteitsbehoefte.
- Ontwikkelen van de waterketen voor het beperken van onnodig drinkwaterverbruik, voor het duurzaam veiligstellen van een robuuste drinkwatervoorziening in de toekomst.
- Het voorkomen van toekomstige wateroverlast als gevolg van de klimaatontwikkelingen. Naast verbetering van de ondergrondse hemelwaterafvoer is berging en afvoer van hemelwater op het maaiveld een goede oplossing om toekomstige problemen te voorkomen.
- Processen borgen die zorgen (of bewaken) dat 'de waterketen niet leidt tot gezondheidsrisico's, geurhinder, (grond)water- of bodemkwaliteitsproblemen leiden.
- Het beperken van de emissies vanuit de afvalwaterketen naar bodem- en oppervlaktewater.
- De mogelijkheden onderzoeken tot het sluiten van de energie- en grondstoffenkringloop. Het vergroten van de samenwerking bij de bedrijfsvoering en het oppakken van gezamenlijk innovaties.
- Aansluiten op omgevingswet, o.a. door bouwstenen voor te bereiden voor Omgevingsplannen.

Opbouw iWKp

Het iWKp bestaat uit drie opeen volgende delen waarmee van beleid tot aan de financiële verantwoording de achtergrond en de geplande maatregelen per gemeente uiteengezet worden. Hiermee komt in één document de aanpak voor een doelmatige keten in de Bollenstreek samen.

Figuur 1.1 - indeling in modules

Module Beleid

In de beleidsmodule staat het beleid (als verbijzondering van de Omgevingsvisie) voor de waterketen. Opgesplitst in de doelen volksgezondheid, droge voeten, leefomgeving en milieu. In het beleidsstuk worden twee sporen gevolgd:

1. Het optimaliseren van de waterketen in relatie tot het watersysteem en de leefomgeving. Het streefbeeld is het zo min mogelijk vermengen van relatief schoon water met afvalwater en het loskoppelen van de waterketen van het watersysteem.
2. Het bevorderen van het doelmatig functioneren van de waterketen. Het streefbeeld is een zo groot mogelijke doelmatigheid en klantgerichtheid.

Vanuit de eigen autonomie van gemeenten, drinkwaterbedrijf en Rijnland zijn de strategische doelen meerledig:

- Het versterken van de onderlinge samenwerking op gemeentelijk en regionaal niveau;
- Het verdiepen van de samenwerking tussen gemeenten en Rijnland binnen de verschillende zuiveringskringen.

In het beleidsplan wordt voor het verkrijgen van een gezonde, veilige en aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving invulling gegeven aan de hoofddoelen:

- Geen gezondheidsrisico's vanuit de waterketen en watersysteem;
- Beperken maatschappelijke ontwrichting en schade bij extreme weersomstandigheden;
- Ecologisch gezond en natuurlijk (grond)watersysteem;
- Veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening;
- Efficiënte bedrijfsvoering;
- Duurzaamheid.

Voor het realiseren van de gedeelde taken zijn 4 gezamenlijke procedures uitgewerkt:

- De procedure voor **afvalwaterprognoses** (bepalen afvalwaterhoeveelheden nu en in de toekomst).
- De procedure voor de het **waterkwaliteitsspoor toetsen overstorten** (bewaken van de waterkwaliteit).
- De toets op de **provinciale normering voor wateroverlast**, werknaam droge-voeten-toets.
- De toets voor **ongerioleerde lozingen** draagt bij aan doelmatige zorgplicht voor stedelijk afvalwater en vervangt, na wetswijziging, de ontheffingsaanvraag bij Gedeputeerde Staten.

Nadruk in deze samenwerking ligt bij het vergroten van de kwaliteit en het verminderen van de kwetsbaarheid (kennis en beschikbaarheid) op een kosteneffectieve wijze. Gebaseerd op onderling afgestemde maatregelen is dit iWKp een katalysator om de onderlinge samenwerking te versterken. Deze vorm van samenwerking heeft meerdere speerpunten welke gebaseerd zijn op het delen van gezamenlijke kennis. Het cluster en de waterpartner stroomlijnen en regisseren gezamenlijk de maatregelen/procedures. Er is bij de samenwerkingspartners een sterke ambitie om verder te gaan dan enkel een investering in waterkwaliteit en de zorgplichten.

Module Kringmaatregelen

In de module Kringmaatregelen zijn per zuiveringskring (de rioolwaterzuivering en de daarop aangesloten gemeentelijke rioolstelsels) de zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater uitgewerkt in maatregelen. Alle investeringen, vervangingen, onderhoudsmaatregelen, inventarisaties en onderzoeken en de (kosten)planning hierbij zijn samenhangend weergegeven. De module geeft ook aandacht aan de bedrijfsvoeringsaspecten waarmee het mogelijk wordt de afvalwaterketen te beheren 'als ware het één organisatie'.

Input Rijnland

Door Rijnland wordt voor elke zuiveringskring eens in de 5 jaar een Basis Zuiveringsplan (BZP) opgesteld. Hierin worden de Rijnlandse werken van de zuiveringskring (afvalwatertransportgemalen, persleidingen en AWZI) beschreven, doorerekend, en wordt benoemd welke maatregelen voorzien worden. Gemeentelijke gegevens over het aanvoerend gebied en voorziene ontwikkelingen in afvalwateraanbod (debiet en vervuilingseenheden) zijn een belangrijke basis voor de BZP's.

De belangrijkste elementen van de BZP's Noordwijk, Lisse en Katwijk (opgesteld in 2021) zijn in het iWKp opgenomen in de module 'kringmaatregelen'.

Module Financiële

In de module Financiële Verankering zijn de hoofdlijnen van het iWKp samengevat. Elke gemeente heeft zijn eigen document voor zijn aandeel in de afvalwaterketen. Deze module is het vertrekpunt én sluitstuk van het iWKp. Hierin staan de lokale ambities voor kosten, kwaliteit en kwetsbaarheid (KKK) maar ook de benodigde heffing voor het realiseren van deze gemeentelijke ambities.

De kosten voor Rijnland welke genoemd zijn in maatregelen programma van de Beleidsmodule vallen binnen de bestaande budgetten en begroting. Deze kosten zijn onderdeel van onze dagelijkse werkzaamheden en opgenomen in MJP2022.

Evaluatie vorige afvalwaterketenplan

Het vorige integraal afvalwaterketenplan had een planperiode van 2017 tot en met 2021.

In een strategisch maatregelplan zijn de rioolstelsels kwalitatief beoordeeld en is een renovatie- en vervangingsplanning opgesteld dat momenteel in uitvoering is. De geplande rioolvervangingen zijn zoveel mogelijk uitgevoerd waarbij het afkoppelen van hemelwater en het nemen van maatregelen tegen grondwateroverlast en -onderlast indien mogelijk en van toepassing zijn meegenomen. Het beheer en onderhoud van de rioleringsstelsels is door de gemeentes in deze periode planmatig uitgevoerd. Binnen deze plan periode zijn in dit cluster geen grote calamiteiten of bijzonderheden opgetreden.

Binnen het cluster hebben personele verschuivingen plaatsgevonden waardoor het vaststellen van het iWKp vertraging heeft opgelopen.